

КОМЕНТАР

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до проєкту експертного висновку Галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми
«Міжнародні фінанси та інвестиції» (ID 20818)
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» за другим рівнем вищої освіти

Проект висновку ГЕР	Коментар ЗВО
Критерій 1: Проєктування та цілі освітньої програми	
<i>Рівень відповідності (ЕГ): А. Рівень відповідності (ГЕР): В.</i>	
<p><i>1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня</i></p> <p>ГЕР зазначає, що у звіті ЕГ представлені суперечливі висновки щодо відповідності ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" вимогам Стандарту ВО за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 380 від 4.03.2020:</p> <p>1) у п. 1.4 Критерію 1 ЕГ констатує, що "Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки від 04.03.2020 р. № 380.";</p> <p>2) у Критеріях 2 та 8 ЕГ зазначає, що "Спостерігаються необґрунтовані внесення змін до описів програмних компетентностей та програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» та "Відповідними органами системи якості освіти КНУ імені Тараса Шевченка при проведенні моніторингу не було виявлено існуючої неузгодженості загальних та спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» з відповідним Стандартом вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»".</p> <p>ГЕР керується положеннями ст. 10 Закону України "Про вищу освіту":</p>	<p>Резюме</p> <p>Погоджуючись із зауваженням щодо внесення змін до описів програмних компетентностей та програмних результатів навчання, ми водночас стверджуємо що наявні розбіжності мають редакційний (продемонстровано у порівняльно-аналітичній таблиці розміщеній після коментарів до оцінок за критеріями) а не змістовний характер. Додатково зазначимо що відповідні неузгодженості вже усунуті в рамках підготовленого та виставленого на публічне обговорення проєкту опису ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» у новій редакції. Цей проєкт оприлюднений на офіційному веб сайті НН інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка: http://www.iir.edu.ua/education/international_economic/mvkifv/program/</p> <p>Конкретизація:</p> <p>1. Маємо підстави стверджувати що зміст ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції», контент її освітніх компонент загалом відповідають вимогам наявного «Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020 р., не суперечать жодному із його положень та вимог. Змістова відповідність загальних та фахових (спеціальних) компетентностей ОПП, а також її програмних результатів навчання підтверджується відповідною порівняльно-аналітичною таблицею (наведена нижче). ОПП, таким чином, дозволяє досягнути результатів навчання (зокрема, ПРН 6, 7 (охоплюється ОПП), 8, 9, 10, 11, 12, 13), на набуті компетентностей (зокрема ФК / СК 1, 2 (охоплюється ОПП), 3, 4, 7 (охоплюється ОПП), 8), визначених згаданим Стандартом, а вимоги Закону України «Про вищу освіту», зокрема ст. 10 виконані повною мірою. Із таблиці також випливає, що ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» не звужує галузеву спрямованість спеціальності «Міжнародні економічні відносини», оскільки сам характер та внутрішня сутність, а також логіка міжнародних економічних відносин та міжнародних</p>

"Стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності", та Рекомендаціями щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми (затверджено Нацагенством 17.11.2020 р.) (с. 12), в яких зазначено, що "Для виконання цього підкритерію (пп. 1.4) ОП має забезпечувати досягнення всіх результатів навчання, визначених у відповідному Стандарті".

За результатами вивчення змісту ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" та порівняння її зі Стандартом ВО, ГЕР констатує, що ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" не враховують вимоги Стандарту ВО в частині спеціальних (фахових) компетентностей (СК 2, СК 7 - відсутні; СК 1, 3, 4, 8 - змінено формулювання) та програмних результатів навчання (ПРН 7 - відсутній; ПРН 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 - змінено формулювання). ГЕР розділяє думку ЕГ щодо "переформулювання узагальнених описів спеціальних компетентностей та ПРН, визначених Стандартом ВО за спеціальністю 292, зважаючи на спрямованість спеціальності «Міжнародні економічні відносини»" (Критерій 2, п. 2.2).

ГЕР зазначає, що у ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" відсутня така інформація, яка зазначена у Стандарті ВО,:

- 1) опис предметної області (об'єкт, цілі, теоретичний зміст, методи, методики та технології, інструментарій);
- 2) спеціальні (фахові) компетентності 2, 7 та результат навчання 7;
- 3) в частині "3. Форма атестації здобувачів ВО" відсутні вимоги до кваліфікаційної роботи та атестаційного іспиту.

ГЕР рекомендує:

1. Гаранту та робочій групі терміново привести ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" до вимог Стандарту ВО за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня в частині спеціальних (фахових) компетентностей, програмних результатів навчання та форми атестації здобувачів ВО.

або

Враховуючи акцент ОП на фінансах та інвестиціях, перевести ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" у спеціальність 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" й привести ОП у відповідність до Стандарту ВО за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для другого (магістерського) рівня.

фінансових відносин свідчить, що це – відносини одного рівня, які до того ж мають ідентичну суб'єктну структуру. Зміна формулювань є аспектом лише редакційним та не означає невідповідність змісту Стандарту.

2. Стосовно зауваження ГЕР, що «в ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» відсутня така інформація, яка зазначена у Стандарті ВО: 1) опис предметної області (об'єкт, цілі, теоретичний зміст, методи, методики та технології, інструментарій); 2) спеціальні (фахові) компетентності 2, 7 ат результат навчання 7; 3) в частині «3. Форма атестації здобувачів ВО» відсутні вимоги до кваліфікаційної роботи та атестаційного іспиту.» зазначимо таке:

а) Жодним нормативним документом не передбачено, що рубрикація опису освітньої програми має відповідати рубрикації Стандарту. У відповідності з п.1 статті 91 Закону України «Про вищу освіту»: «Освітня програма повинна містити: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти». – усі зазначені компоненти містяться в описі ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції».

б) Розробка форм/зразків освітніх програм є правом ЗВО. Формат опису цієї програми повністю відповідає затвердженим в Університеті формам:

http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf;

http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod1_Forma_opus_op.pdf;

http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod2_Instr_opus_op.pdf.

Принагідно зазначимо, що форми описів освітніх програм Університету відповідають як програмам багатьох наших європейських партнерів так і рекомендаціям МОН України (лист від 28.04.2017 за № 1/-239)

в) Підрозділом 3 Профілю освітньої програми (розділ 1 Опису програми) передбачено відображення такої інформації: а) Предметна область (Вказується конкретна предметна область програми. Якщо ОП є мульти- чи міждисциплінарною, то також вказується перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у % від загального обсягу ОП) б) Орієнтація освітньої програми (освітньо-професійна академічна (прикладна) тощо); в) Основний фокус освітньої програми; г) Ключові слова; д) Особливості програми. Усі зазначені компоненти містяться в описі ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції».

г) Спеціальні (фахові) компетентності 2, 7 та результат навчання 7 охоплюються ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції», що обґрунтовано вище, а також підтверджується наведеною нижче порівняльно-аналітичною таблицею.

д) В описі освітніх програм Університет не дублює вимоги Положення про організацію освітнього процесу

(<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) та інших

профільних положень
<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20pro%20DEK.doc>,
<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20pro%20diplomy%20z%20vidzn.doc> тощо).
 У частині 3 опису ОПП «3. Форма атестації здобувачів ВО» міститься інформація про передбачені форми підсумкової атестації і про ті ПРН, оцінювання опанування яких має забезпечити програма.
 Таким чином, зауваження проекту висновку ГЕР щодо недоліків опису предметної області і вимог до кваліфікаційної роботи та атестаційного іспиту, а також щодо відсутності в ОПП окремих спеціальних компетентностей та результатів навчання є безпідставними.

Ми не вважаємо обґрунтованою рекомендацію ГЕР щодо переведення ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» у спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Дана ОПП є програмою спеціальності МЕВ, що підтверджується світовим та вітчизняним досвідом, контентом її дисциплін, загальною логікою та баченням сучасних міжнародних економічних відносин, філософією та підходам викладання, традиціями спеціальності.

Рекомендація ГЕР щодо приведення формулювань окремих складових ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» у відповідність «Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти», затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020 р., **виконана**.

Пропозиція: зняти інші рекомендації.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

*Рівень відповідності (ЕГ): В.
 Рівень відповідності (ГЕР): Е.*

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ГЕР розділяє зауваження ЕГ за цим підкритерієм (п. 2.2) щодо внесення змін до змісту компетентностей та ПРН, що визначаються Стандартом ВО, в ОПП, а саме:
 1) загальні компетентності (ЗК1, ЗК2, ЗК3) було звужено до фахових – сфери міжнародних фінансів та інвестицій; ЗК4, ЗК5 доповнені новим змістом;
 2) відсутні спеціальні (фахові) компетентності 2, 7 та результат навчання 7;
 3) зміст СК та ПРН, які корелюються між собою, також майже на 90%

1. Щодо загальних компетентностей, зазначимо наступне.
 У частині ЗК 1 «зокрема», зважаючи на етимологію цього слова в українській мові, означає, що «володіння фаховою професійною термінологією у сфері міжнародних фінансів та інвестицій, читання й розуміння професійної літератури в галузі» є частиною ключового формулювання даної мовної конструкції «Здатність спілкуватися іноземною мовою». Це не передбачає жодного звуження даної загальної компетентності та навіть не є уточненням. Така конструкція за своєю редакцією та змістом означає, що дана – допоміжна – частина речення вказує на окрему частину, яка характеризується основним формулюванням.
 У частині ЗК 2 «зокрема», зважаючи на етимологію цього слова в українській мові, означає, що «на основі сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, з урахуванням новітніх технологічних досягнень в інвестиційно-фінансовій сфері, а також у дистанційному форматі з використанням сучасних онлайн платформ та спеціалізованих програмних продуктів» є однією з форм «навчання та оволодіння сучасними знаннями», яка є надзвичайно важливою в сучасних умовах. Ця – допоміжна – частина речення означає, що ключове формулювання («Здатність

знали трансформації в порівнянні зі Стандартом ВО. Таке представлення описів ЗК, СК та ПРН, визначених Стандартом ВО за спеціальністю 292, звужує галузеву спрямованість спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Проаналізувавши змістове наповнення робочих програм ОК (табл. 1 ВСО) та розширених робочих програм ОК, що надані на запит ЕГ, ГЕР констатує, що зміст ОК ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" не забезпечують досягнення спеціальних (фахових) компетентностей 2 ("Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин"), 7 ("Здатність аналізувати й оцінювати гео економічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів") та результату навчання 7 ("Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин"), що передбачені Стандартом ВО за спеціальністю 292 "Міжнародні економічні відносини".

Також ГЕР звертає увагу гаранта ОП щодо повноцінного забезпечення ПРН 11 "Розуміти сутність соціальної спрямованості глобального економічного розвитку на сучасному етапі, логіку та принципи корпоративної соціальної відповідальності, стратегічний характер соціальних інвестицій ..." такими ОК як: ОК 10 "Теорії прямих іноземних інвестицій", ОК 12 "Стратегічний менеджмент міжнародного підприємства", ОК 13 "Переддипломна практика" та ОК 14 "Виконання магістерської роботи". Лише в ОК 12 "Стратегічний менеджмент міжнародного підприємства" присвячено одне семінарське заняття з теми 1 "Основи стратегічний менеджмент" аспектам корпоративної соціальної відповідальності та соціально відповідальному інвестуванню. Тоді як в інших зазначених ОК (ні в меті, завданні, анотації, результатах навчання за дисципліною, тематичному наповненні) не висвітлюється "соціальна спрямованість глобального економічного розвитку".

ГЕР підтримує зауваження ЕГ щодо порушення логічної послідовності ОК: дисципліни теоретичного спрямування «Теорії прямих іноземних інвестицій», «Теорії міжнародних фінансів» викладаються у 2-му сем. після дисциплін практичного спрямування відповідно «Міжнародне підприємство та прями інвестиції», «Міжнародні фінансові ринки та банківська діяльність» 1-го сем.

вчитися і оволодівати сучасними знаннями») охоплює, серед іншого, і той аспект, котрий передбачений цією допоміжною частиною мовної конструкції («зокрема на основі сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, з урахуванням новітніх технологічних досягнень в інвестиційно-фінансовій сфері, а також у дистанційному форматі з використанням сучасних онлайн платформ та спеціалізованих програмних продуктів»). Таке формулювання не передбачає жодного звуження даної загальної компетентності і навіть не є уточненням. Такий зміст, який є вимогою «Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020 р., і охоплює ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції».

У частині ЗК 3 друга складова формулювання компетентності ОПП «читати, розуміти й фахово інтерпретувати спеціалізовані джерела фінансової інформації (як традиційні, так і онлайн), застосовувати здобуті аналітичні результати на практиці» не є та не може бути звуженням вимоги Стандарту «Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел», оскільки вона лише вказує на окремі – серед інших – форми «пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел», як то «розуміння та фахова інтерпретація спеціалізованих джерел фінансової інформації». Така мовна конструкція наголошує на тому, що ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» охоплює передбачений Стандартом зміст та вказує на окремі його аспекти. Це не є звуженням ані контенту, ані формулювання даної загальної компетентності.

У частині ЗК 4 констатовано, що ключова частина формулювання чітко відповідає Стандарту: «Здатність працювати в команді», тоді як друга частина формулювання – «проявляти ініціативу та нести відповідальність за власні рішення та рішення команди» є однією з ключових ознак і характеристик командної роботи; саме цей аспект відрізняє командну роботу від індивідуальної – відповідальність не лише за свої рішення, а й за рішення всієї команди. Цей аспект є одним із ключових у рамках ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Його забезпечення передбачено – поряд із знаннями, уміннями та комунікативними навичками – усіма освітніми компонентами ОПП, що зазначено в табл. 5 усіх навчальних програм дисциплін, що викладаються. «Застосування новаторських підходів у професійній діяльності» вказує на очікуваний продукт командної роботи, яка й стимулює виникнення новаторських підходів, новітніх принципів роботи в команді та внутрішньо-командної конкуренції. Зміст цієї компетентності, таким чином, не доповнюється новим змістом у рамках ОПП, він збережений у чіткій відповідності до вимог Стандарту, вказано на окремі – серед інших – аспекти.

У частині ЗК 5 за контентом та редакційно констатована відповідність Стандарту: «Здатність проведення досліджень на відповідному рівні». Здатність «до креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів» є лише підходами та методами проведення дослідження. Це – не новий зміст щодо вимог Стандарту, але подача його у іншому, деталізованому вигляді (аналіз і синтез є одними з найбільш відомих, поширених та широко вживаних методів наукового пізнання, на що й вказується у допоміжній частині формулювання даної компетентності). Ми визнаємо що особливої потреби у такій додатковій деталізації не було.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області

2. Зауваження щодо відсутності спеціальних (фахових) компетентностей 2, 7 та результату

визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Предметна область спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини" регулюється Стандартом ВО за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 380 від 4.03.2020. ГЕР констатує, що ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" не враховують вимоги Стандарту в частині спеціальних (фахових) компетентностей (СК 2, 7 - відсутні; СК 1, 3, 4, 8 - змінено формулювання) та програмних результатів навчання (ПРН 7 - відсутні; ПРН 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 - змінено формулювання).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» передбачає присвоєння професійної кваліфікації 2441.2 – економіст-міжнародник (с. 19 ОПП), що регулюється Положенням про організацію освітнього процесу КНУ ім. Т. Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/ua/official>). Однак, відповідно до Національного класифікатора України "Класифікатор професій" ДК 003:2010 професійної назви робіт як економіст-міжнародник не існує. За Національним класифікатором України "Класифікатор професій" ДК 003:2010 (Додаток А) "2441.2" закріплено "економіст". Відповідно, й професійний стандарт з професійної кваліфікації, яка передбачена ОПП, відсутній.

ГЕР робить висновок, що відповідно до чинного законодавства України (Закону України «Про вищу освіту», Національного класифікатора України «Класифікатор професій» ДК 003:2010, Стандарту ВО за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня) присвоєння професійної кваліфікації "економіст-міжнародник" за ОПП «Міжнародні економічні відносини» наразі суперечить законодавству України у галузі вищої освіти. Отже, ГЕР вважає, що присвоєння професійних кваліфікацій на ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» не відповідає діючим нормативним документам у галузі вищої освіти, зокрема через те, що (1) професійної назви робіт як економіст-міжнародник не існує та (2) професійний стандарт за вказаною у ОПП кваліфікацією на сьогодні відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів,

навчання 7 повторює ідентичне зауваження за критерієм 1. Відповідь на нього надана вище та підтверджується даними нижченаведеної порівняльно-аналітичної таблиці.

3. Зауваження щодо відповідності змісту СК та ПРН, які корелюються між собою, Стандарту ВО співпадає із відповідним зауваженням за критерієм 1. Відповідь на нього надана вище та підтверджується даними нижченаведеної порівняльно-аналітичної таблиці.

4. Зауваження щодо звуження галузевої спрямованості спеціальності «Міжнародні економічні відносини» повторює ідентичне зауваження за критерієм 1. Відповідь на нього надана вище.

5. Щодо забезпечення набуття спеціальних компетентностей 2 та 7, а також досягнення програмного результату навчання 7 зазначимо, що це зауваження дублює ідентичне зауваження за критерієм 1. Відповідь на нього надана вище. Однак додатково слід зазначити наступне.

ФК 2 «Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі» Стандарту забезпечується ФК 2 «Здатність використовувати сучасні методи моделювання міжнародної діяльності багатонаціональних підприємств, інституційних інвесторів, банківських та парабанківських установ, функціонування міжнародних фінансових ринків, розвитку процесів міжнародного прямого та портфельного інвестування, застосовувати результати такого моделювання на практиці» ОПП. Формулювання «використовувати сучасні методи моделювання ...» якраз і передбачає їх використання для «розроблення та аналізу моделей», а тому є лише редакційною відмінністю. У даному випадку передбачений Стандартом зміст, очевидно, передбачає, серед іншого, макроекономічну складову, а в контексті спеціальності – макроскладову міжнародного рівня. Усі макроекономічні моделі розробляються на основі агрегування даних мікрорівня за суб'єктами економічної системи та ринками. На міжнародному макрорівні роль домогосподарств як суб'єктів економічної системи є набагато меншою порівняно з національним макрорівнем, а основним суб'єктом агрегування стають підприємства – багатонаціональні підприємства та інші суб'єкти цього сектора, на які чітко вказано у фаховій компетентності програми. Вона забезпечується контентом відповідних ОК. Окрім того, виконання вимог Стандарту за цією ФК забезпечується також іншими фаховими компетентностями ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції», зокрема:

ФК 3 «Здатність визначати й оцінювати виклики фінансової глобалізації, основні напрями її впливу на світове господарство і міжнародні економічні відносини, її ключові переваги та недоліки в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції, аналізувати основні дисбаланси, що виникають». Одним із способів оцінювання напрямів впливу глобалізації, у т.ч. й фінансової, на світове господарство і міжнародні економічні відносини є розроблення та аналіз відповідних моделей, при цьому «аналіз основних дисбалансів, що виникають» наголошує на макроскладовій цієї компетентності – більшість макроекономічних моделей і передбачають аналіз дисбалансів економічних систем, причин їх виникнення, механізмів відновлення рівноваги.

досягненню цілей та програмних результатів навчання

ГЕР зазначає, що в п. 2 "Перелік компонент ОПП" (табл. 2.1 - с. 16) відсутній такий компонент як "Комплексний кваліфікаційний іспит", який зазначений як обов'язковий для даної ОПП (с. 9 ОПП). У навчальному плані, що доданий до Відомостей про СО, Комплексний кваліфікаційний іспит (НДД.08) запланований як обов'язковий компонент у 3 семестрі без вказання кількості кредитів ЕКТС, які відводяться здобувачам ВО для підготовки та складання іспиту. ГЕР звертає увагу гаранту та робочої групи ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" щодо необхідності приведення у відповідність ОПП та навчального плану за ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" щодо форми атестації здобувачів ВО у частині Комплексний кваліфікаційний іспит.

ГЕР та ЕГ рекомендує:

1. Привести ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" за структурою, змістом компетентностей, реалізацією цілей навчання у відповідність до вимог Стандарту ВО за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 380 від 4.03.2020.
2. Удосконалити формалізацію формування індивідуальної освітньої траєкторії.
3. Внести зміни в навчальний план ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції": прибрати блоки «вибіркових дисциплін» та передбачати лише наявність кредитів для вибіркових дисциплін.
4. ГЕР рекомендує гаранту та робочої групи ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" внести зміни у ОПП та навчальний план за ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" щодо форми атестації здобувачів ВО у частині Комплексний кваліфікаційний іспит (в ОПП: навести в переліку ОК в табл. 2.1 з вказанням кількості кредитів ЕКТС; в навчальному плані - вказати кількість кредитів ЕКТС).
5. Переглянути методологію побудови структурнологічної схеми ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" з метою унаочнення взаємозв'язку між окремими освітніми компонентами ОП.
6. Маючи потужну підтримку з боку роботодавців активно залучати їх до навчального процесу, що створювало б основу для впровадження та удосконалення практико-орієнтованого навчання.
7. Привести систему присвоєння професійних кваліфікацій на ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" до діючих нормативних документів

ФК 5 «Здатність застосовувати накопичені знання, науково-технічні досягнення та новітні інформаційно-комунікаційні технології для вивчення й дослідження стану, тенденцій та перспектив розвитку основних складових глобального фінансового середовища й ключових учасників системи світових фінансів, напрямів та структури міжнародних фінансових потоків в умовах революції 4.0». У даному формулюванні наголошується, серед іншого, на вивченні основних учасників системи світових фінансів, які є водночас і основними учасниками системи МЕВ, оскільки суб'єктна структура міжнародних економічних відносин та міжнародних фінансів ідентична. Цей ФК передбачає розгляд як окремих макросуб'єктів, так і окремих економічних систем.

ФК 7 «Здатність аналізувати й оцінювати фінансові інтереси та завдання суверенних та приватних учасників міжнародних фінансів, адаптуватися до асиметрії фінансових юрисдикцій, виявляти та використовувати переваги такої асиметрії, запобігати відповідним фінансовим зловживанням». Макроскладова, передбачена ФК 2 Стандарту, охоплюється частково цією ФК ОПП, оскільки розглядає – навіть наголошує – на розгляді суверенних учасників міжнародних фінансів, які, вочевидь, є і учасниками сучасних МЕВ. Це – окремі держави, окремі економічні системи, моделювання розвитку яких передбачено відповідним пунктом Стандарту. Окрім того, дана ФК наголошує і на регуляторній компоненті, котра є одним із найважливіших напрямів участі суверенних суб'єктів у сучасних МЕВ.

6. ФК 7 «Здатність аналізувати й оцінювати гео економічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів» Стандарту забезпечується ФК 7 «Здатність аналізувати й оцінювати фінансові інтереси та завдання суверенних та приватних учасників міжнародних фінансів, адаптуватися до асиметрії фінансових юрисдикцій, виявляти та використовувати переваги такої асиметрії, запобігати відповідним фінансовим зловживанням» ОПП. Розбіжність між ними є лише редакційною, тоді як зміст повністю відповідає вимогам Стандарту.

Це – надзвичайно складна, агрегована ФК Стандарту, яка охоплює широкий спектр різноманітних аспектів МЕВ. Її набуття забезпечується, окрім ФК 7, ще кількома ФК ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Приміром, ФК 1 (міжнародний мікро- та макрорівень сучасних МЕВ), ФК 2 (ключові суб'єкти міжнародної приватної економіки), ФК 3 (аспекти глобалізації та інтеграції в сучасних МЕВ), ФК 7 (суверенні суб'єкти МЕВ) та ін. При цьому сама ФК 7, безсумнівно, забезпечує набуття відповідної ФК Стандарту. У ній наголошується на «суверенних» учасниках міжнародних фінансів та МЕВ, однак, розглядаються і приватні учасники; передбачений розгляд регуляторного аспекту (асиметрія юрисдикцій), що також є одним із напрямів (система регулювання) реалізації країнами своїх гео економічних інтересів, які в більшості випадків набувають у кінцевому рахунку характеру фінансової матеріалізації. Гео економічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів є не лише стратегіями та інтересами держав як суверенних суб'єктів МЕВ та міжнародних фінансів. Це – ширше коло інтересів усіх суб'єктів, котрі матеріалізуються у конкретних синтетичних, агрегованих стратегіях. Міжнародні підприємства, приміром, можуть реалізовувати свої економічні інтереси та формувати стратегії як безпосередньо (вони вже тривалий час вважаються незалежними акторами), так і через суверенних акторів (держави). При цьому в будь-

у галузі вищої освіти.

якому разі їхні економічні інтереси вимірюються, оцінюються, прогноуються та переглядаються в рамках площини фінансових показників, індексів та індикаторів, а отже – розглядаються як кінцеві. Дана ФК ОПП частково забезпечує також набуття ФК 3 Стандарту.

7. ПРН 7 «Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин» Стандарту забезпечується ПРН 7 «Досліджувати, аналізувати та оцінювати основні положення й висновки парадигми міжнародних фінансів, основних наявних теорій і підходів, ключових моделей ризик-менеджменту на основі використання широкого комплексу фінансових інструментів, розробляти та обґрунтовувати заходи досягнення стратегічних цілей суб'єктів міжнародних фінансів в умовах трансформації глобального середовища» ОПП. Розбіжність між ними є лише редакційною, тоді як зміст повністю відповідає вимогам Стандарту.

8. Не можемо повністю погодитися із зауваженням щодо повноцінного забезпечення ПРН 11 «Розуміти сутність соціальної спрямованості глобального економічного розвитку на сучасному етапі, логіку та принципи корпоративної соціальної відповідальності, стратегічний характер соціальних інвестицій, вміти розробляти та впроваджувати стратегії соціальної відповідальності в діяльність міжнародних підприємств, створювати необхідне організаційно-інституційне забезпечення й організувати менеджмент». Зазначимо, що соціальна відповідальність та соціальна спрямованість глобального економічного розвитку є не окремим елементом, або складником, або напрямом у рамках сучасних МЕВ. Це – філософія сучасного етапу економічного розвитку, парадигмоутворюючий принцип сучасної науки у сфері МЕВ. Без цього неможлива жодна форма МЕВ у сучасних умовах, без нього неможлива жодна дисципліна жодної освітньої програми за спеціальністю МЕВ. Саме такий підхід застосовується на ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Сама внутрішня сутність викладання на ОПП передбачає соціальний характер діяльності сучасних міжнародних підприємств, сучасної системи міжнародних фінансів та міжнародних економічних відносин. Це той аспект, який прямо або в якості бекграунду закладений в більшості дисциплін ОПП. Так, ОК 10 «Теорії прямих іноземних інвестицій» охоплює, серед іншого, тему 6 «Теорія ПП «нових міжнародних підприємств». Теорія мережевих БНП» та тему 7 «Біхевіористські та менеджерські теорії ПП. Теорія регіональних БНП. Стратегічна теорія М. Портера». У рамках теми 6 розглядаються підприємства «народжені глобальними», одним із базових принципів діяльності яких (виник не еволюційно, а закладений початково) є соціальна відповідальність. У рамках теми 7 розглядаються поведінкові теорії БНП. Як відомо, одна з найбільш поширених стратегій КСВ сучасних БНП базується саме на поведінковій реакції менеджерів великих компаній на дії конкурентів. В ОК 12 «Стратегічний менеджмент міжнародного підприємства» проблематика соціальної відповідальності та соціально-відповідального розвитку розглядається не лише в рамках теми 1 «Основи стратегічного менеджменту». Ця дисципліна охоплює проблематику соціальної відповідальності в рамках теми 2 «Аналіз кейсів стратегічного менеджменту», теми 3 «Аналіз зовнішнього середовища компанії», а

також більшості тем другого змістового модуля дисципліни. ОК 13 «Переддипломна практика» також передбачає вивчення студентами ОПП проблематики соціальної відповідальності на практиці, про що в узагальненому вигляді зазначається в п. «Завдання переддипломної практики» (с. 4-5) Програми переддипломної практики. При цьому чіткі задачі, очевидно, не можуть бути запрограмовані заздалегідь на загальному рівні та зафіксовані в зазначеній Програмі, оскільки невідомими є ані бази проходження практики студентами, ані тематика їхніх кваліфікаційних робіт. Щодо ОК 14 «Виконання магістерської роботи», то з формального погляду магістерська робота не може передбачати розгляд конкретних питань доки невідома її тема. Однак на с. 11 Методичних рекомендацій щодо порядку оформлення, виконання та захисту кваліфікаційної магістерської роботи як одна з вимог до висновків роботи вказується вимога щодо аналізу «соціальних ефектів, отриманих при можливій реалізації запропонованих у магістерській роботі заходів». Окрім того, на с. 18-20 названих Методичних рекомендацій («Тематика напрямів магістерських робіт») студентам пропонуються теми / напрями, безпосередньо пов'язані з корпоративною соціальною відповідальністю та питаннями соціально-відповідального економічного розвитку, до прикладу тема 3 «Стратегії соціальної відповідальності міжнародних підприємств».

Слід також звернути увагу, що не всі аспекти розглядуваних питань можна та доцільно вказувати в анотації та меті курсу (або іншого ОК), котрі покликані фокусуватися лише на ключових параметрах ОК. Окрім того, фокус на соціальній відповідальності підтверджується рекомендованими до зазначених навчальних дисциплін джерелами.

Додатково зазначимо що на ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» існує спеціальна дисципліна, присвячена проблематиці соціальної відповідальності та соціальної спрямованості глобального економічного розвитку – «Бізнес-етика в міжнародному інвестуванні».

9. Щодо зауваження про порушення логічної послідовності ОК - у даному випадку формування структури та логіки програми зумовлено не лише принципом співвідношення між теоретичними та практичними дисциплінами, а принципом складності дисциплін, що залежить від їхнього конкретного контенту та внутрішньої структури. У цьому контексті загальний підхід укладачів полягав в поступовому підвищенні рівня складності дисциплін, що викладаються. Складні дисципліни не слід давати в першому семестрі, особливо з урахуванням тієї обставини, що студенти можуть мати (а в дійсності й мають) різний рівень попередньої підготовки в рамках бакалаврату. Саме про такі дисципліни йде мова: «Теорії прямих іноземних інвестицій» і «Теорії міжнародних фінансів». Це – складні фундаментальні дисципліни, котрі, хоча і є номінально теоретичними, потребують певного рівня попередньої підготовки в галузі. Саме тому вони свідомо винесені до другого семестру, тоді як дисципліни «Міжнародне підприємство та прями інвестиції» і «Міжнародні фінансові ринки та банківська діяльність» є не такими складними, їх викладання можливе для набагато ширшого спектру рівнів попередньої підготовки студентів. Вони є оглядовими та мають підготувати студентів

до наступного більш складного матеріалу. Зазначимо також, що невелика тривалість ОП (три семестри), вимагає радше структурного та змістового узгодження між навчальними дисциплінами.

10. Зауваження щодо врахування вимог Стандарту в частині ЗК, ФК та ПРН повторює ідентичне зауваження за критерієм 1. Відповідь на нього надана вище. Вважаємо що змістовно ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» повною мірою враховує вимоги наявного Стандарту.

Водночас звертаємо увагу членів ГЕР що відповідність компетентностей і результатів навчання ОПП Стандарту вищої освіти не є змістом Критерію 2, а відтак не може слугувати підставою для зниження оцінки за цим критерієм.

11. погоджуємося і вдячні членам ГЕР щодо зауваження про присвоєння професійної кваліфікації, і раді повідомити що воно вже враховане - у дипломах студентам-випускниками 2022 р. вказана наявна відповідно до чинного законодавства кваліфікація. Відповідна редакція опису ОПП була розміщена на сайті для публічного обговорення:
http://www.iir.edu.ua/education/international_economic/mvkifv/program/

12. **Зауваження** «ГЕР зазначає, що в п. 2 "Перелік компонент ОПП" (табл. 2.1 - с. 16) відсутній такий ОК як "Комплексний кваліфікаційний іспит", який зазначений як обов'язковий для даної ОПП (с. 9 ОПП). У навчальному плані, що доданий до Відомостей про СО, Комплексний кваліфікаційний іспит (НДД.08) запланований як обов'язковий компонент у 3 семестрі без вказання кількості кредитів ЕКТС, які відводяться здобувачам ВО для підготовки та складання іспиту» є **дуже дивним**.

- процес перевірки (атестації) не є процесом набуття знань, умінь, розуміння, інших здатностей, які ним (процесом) перевіряються, для нього не можуть бути виділені кредити, тому він не є освітнім компонентом і не може фігурувати в підрозділі 2.1 «Перелік освітніх компонент ОП», натомість він має бути відображений в підрозділі 2.2. «Структурно-логічна схема ОП» - як вказівка для укладачів навчальних планів;

- оскільки процес атестації не є освітнім компонентом, то він не може бути внесений до матриць відповідності і забезпечення (розділи 4 і 5 Опису освітньої програми);

- програма кваліфікаційного іспиту (комплексного іспиту за програмою підготовки) сформована на основі окремо визначеного в Освітній програмі (розділ 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти») переліку загальнопрофесійних і спеціалізовано-професійних компетентностей, що сформульовані у термінах результатів навчання;

- цьому складнику ОП присвячена окрема сторінка опису ОП – с. 19 (разом із описом інших умов підсумкової атестації)

Таким чином, внесення комплексного іспиту за програмою підготовки до переліку освітніх компонент і виділення кредитів на підготовку та його проведення нічим не виправдане, і навіть може призвести до невизнання відповідної кількості кредитів програми європейськими університетами.

Щодо рекомендацій GER:

Університет, враховуючи що низка зауважень, наведених за критерієм 2, стосуються переважно змісту критерію 1, пропонує зберегти рівень відповідності за Критерієм 2 на рівні В.

1. Рекомендація щодо приведення формулювань окремих складових ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» у відповідність «Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти», затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020 р., **виконана.**

2. Рекомендація «Удосконалити формалізацію формування індивідуальної освітньої траєкторії» є незрозумілою.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти здійснюється у відповідності до Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=855>), яке неодноразово визнавалося, у тому числі рішеннями галузевих експертних рад і Національного агентства зразковим. Проблем із його реалізацією ми не маємо, а Університет не розуміє, що він має вдосконалювати в даному випадку.

3. Внести зміни в навчальний план ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції»: прибрати блоки «вибіркових дисциплін» та передбачати лише наявність кредитів для вибіркових дисциплін.

Університет не погоджується із пропозицією *«прибрати блоки «вибіркових дисциплін» та передбачати лише наявність кредитів для вибіркових дисциплін»* - така пропозиція не базується на чинній нормативній базі і порушує права ЗВО на академічну автономію. Щодо прав студентів, то вони в жодному разі не порушені, оскільки здобувач освіти має права взагалі нічого не обирати із запропонованого за програмою, а обирати дисципліни із будь-яких інших програм Університету. **Пропонуємо зняти рекомендацію щодо вилучення блоків «вибіркових дисциплін».**

4. GER рекомендує гаранту та робочій групі ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" внести зміни у ОПП та навчальний план за ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" щодо форми атестації здобувачів ВО у частині Комплексний кваліфікаційний іспит (в ОПП: навести в переліку ОК в табл. 2.1 з вказанням кількості кредитів ЕКТС; в навчальному плані - вказати кількість кредитів ЕКТС).

Необґрунтованість пропозиції GER щодо рекомендації гаранту та робочій групі ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" щодо форми атестації здобувачів ВО у частині Комплексний кваліфікаційний іспит (в ОПП: навести в переліку ОК в табл. 2.1 з вказанням кількості кредитів ЕКТС; в навчальному плані – вказати кількість кредитів ЕКТС) нами була повністю доведена вище. Просимо зняти цю рекомендацію.

6. Маючи потужну підтримку з боку роботодавців активно залучати їх до навчального процесу, що створювало б основу для впровадження та удосконалення практико-орієнтованого навчання.

Просимо зняти рекомендацію щодо залучення роботодавців до навчального процесу. Цей процес активно триває в рамках ОП, що засвідчили проведені зустрічі з відповідними фокус групами, а також надані на запити ЕГ документи. Водночас слід враховувати перспективні напрями розвитку такої кооперації в умовах пандемії, яка дещо уповільнила цей процес. Практична орієнтація освітнього процесу на ОП є одним із основних принципів.

7. Привести систему присвоєння професійних кваліфікацій на ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" до діючих нормативних документів у галузі вищої освіти.

Зауваження GER враховано та виконано. У дипломах студентам-випускниками 2022 р. вказана наявна відповідно до чинного законодавства кваліфікація. Відповідна редакція опису ОПП розміщена на сайті для публічного обговорення:

http://www.iir.edu.ua/education/international_economic/mvkifv/program/

Звертаючись до GER з пропозицією зберегти рівень відповідності ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» за Критерієм 2 на рівні В, який був установлений експертною групою під час акредитаційної експертизи, звертаємо увагу на окремі прецеденти щодо аналогічних рішень GER.

Зокрема, у справі № 1426/АС-21 за підкритерієм 1.4 Критерію 1 GER зазначає, що «загальні компетентності у ОПП мають бути аналогічними за змістом, формулюванням та кількістю відповідно до Стандарту ВО за спеціальністю 292 "МЕВ" для другого (магістерського) рівня». GER рекомендує «гаранту та робочій групі ОПП "МЕВ" привести у відповідність до Стандарту ВО загальні компетентності за змістом, формулюванням та кількістю». За підкритерієм 2.7 Критерію 2 зазначається «ЕГ константувала, що присвоєння професійної

кваліфікації "економіст-міжнародник" та "перекладач" за ОПП "Міжнародні економічні відносини" суперечить законодавству України у галузі вищої освіти та Положенню КНУТШ про організацію освітнього процесу. Наразі воно є інструментом стимулювання студентів у досягненні високих результатів навчання, й не впливає на здобуті ними професійні компетентності». ГЕР рекомендує «Привести систему присвоєння професійних кваліфікацій на ОПП "Міжнародні економічні відносини" до діючих нормативних документів у галузі вищої освіти / привести встановлені професійні компетентності до Національного класифікатору України "Класифікатор професій" ДК 003:2010 та включити вимоги щодо їх здобуття у ПРН ОПП».

Зауваження та рекомендації ГЕР у даному прецеденті є ідентичними до зауважень та рекомендацій, наданих за ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Однак за жодним критерієм не знижено рівень відповідності (Критерій 1 – В / В; Критерій 2 – В / В). Програма акредитована.

У справі № 1427/АС-21 за підкритерієм 1.4 Критерію 1 ГЕР зазначає, що «при першому текстовому порівнянні СВО та ОП було виявлено неспівпадіння формулювань ЗК, СК та ПРН, тому в експертів ЕГ виникла необхідність складання порівняльної таблиці (додається). Було виявлено відсутність у описі ОП відповідників СК та ПРН СВО. За підкритерієм 2.2 Критерію 2 зазначається, що «Порівняння ЕГ ОП та СВО вказує на доцільність редагування формулювань ЗК, ФК та ПРН у ОП на предмет повної відповідності відповідного СВО. Фахові компетентності СВО ФК 2 «Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі», ФК 3 «Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини», ФК 7 «Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів», та ПРН СВО 7 «Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин» та ПРН СВО 12 «Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів» не мають відповідників у ОП, однак змістовно забезпечені відповідними ОК. Очевидною причиною такої ситуації є неозгодженість ПРН освітніх компонент та змісту самих освітніх компонент». ГЕР рекомендує «... привести ОП у відповідність до формулювань у СВО».

Зауваження та рекомендації ГЕР у даному прецеденті також є ідентичними до зауважень та рекомендацій, наданих за ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Однак за жодним критерієм не знижено рівень відповідності (Критерій 1 – В / В; Критерій 2 – В / В). Програма акредитована.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (ЕГ): В.

Рівень відповідності (ГЕР): В.

ГЕР та ЕГ рекомендує:

1. Розробити альтернативні можливості визнання результатів навчання стосовно неформальної освіти.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка категорично не може погодитись з такою рекомендацією. Наша позиція базується на документах Європейського співтовариства («**Council recommendation on the validation of non-formal and informal learning**», **Brussels, 5.9.2012, COM(2012) 485 final**), яке, рекомендуючи державам-членам стимулювати заклади формальної освіти до визнання неформальної освіти, наголошує на необхідності забезпечення довіри до цих процесів, яка може бути сформована виключно шляхом створення **«національної системи визнання неформального й інформального навчання»**. Такі національні системи мають бути «цілісною і невід'ємною частиною національної рамки кваліфікацій», відповідати визначеному переліку вимог, які стосуються як прав осіб, так і питань забезпечення якості і дотримання стандартів усіма учасниками процесу. Вони мають включати: 1) підтримку громадян у визначенні досягнутих результатів навчання; 2) сприяння громадянам у документуванні їхніх результатів навчання; 3) оцінювання досягнутих результатів навчання; 4) сертифікацію результатів оцінювання досягнутих результатів навчання у вигляді кваліфікації, або ж кредитів, що ведуть до кваліфікації, чи іншими відповідними засобами.

Європейські акредитаційні агенції дуже уважно ставляться до питань забезпечення якості, якщо ЗВО визнає результати неформальної та/або інформальної освіти у своїх ступеневих програмах. При цьому зазвичай **ЗВО має продемонструвати не тільки процедури і стандарти** (їх прозорість, дотримання та відповідність правилам, встановленим національним законодавством), **за якими здійснюється визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті, але й доцільність/необхідність такого визнання для досягнення цілей програми. Така система в Україні ВІДСУТНЯ, хоча й передбачена чинним законодавством** («Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством» - Закон України «Про освіту» ст.8, п.5. Згідно статті 3 того ж Закону органом, який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання», визначається Національне агентство кваліфікацій). Натомість в Законі України «Про вищу освіту», де детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті, будь-яка згадка щодо прав ЗВО на визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті відсутня.

Таким чином, запровадження ЗВО України у явочному порядку (рішеннями Вчених рад, але без врегулювання на національному рівні) практики визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті суперечить рекомендаціям ЄС і ставить під сумнів дипломи, видані відповідними університетами. Оскільки Університет в жодному разі не бажає обмежити кар'єрні траєкторії своїх випускників, він не запроваджував і не запроваджуватиме процедур визнання результатів навчання отриманих в неформальній і інформальній освіті до врегулювання цього питання на рівні держави.

	<p>Додатково повідомляємо, що наразі МОН України розробило і подало на погодження проект наказу щодо визнання неформального навчання при присвоєнні освітніх кваліфікацій. У разі його затвердження, через шість місяців після його підписання ЗВО України отримають право, в межах визначених цим наказом, здійснювати визнання результатів неформальної освіти.</p> <p>Все сказане вище жодним чином не обмежує академічну свободу викладачів Університету включати (якщо вони вважають це за корисне для розвитку відповідних, передбачених програмою, компетентностей) визначені ними результати навчання у неформальній/інформальній освіті до числа робіт, які студент може виконати при опануванні навчальної дисципліни (зазначивши їх у робочій навчальній програмі).</p>
--	--

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
<p>Рівень відповідності (ЕГ): А. Рівень відповідності (ГЕР): А.</p>	
Зауважень ГЕР немає	
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
<p>Рівень відповідності (ЕГ): В. Рівень відповідності (ГЕР): В.</p>	
<p>5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)</p> <p>ГЕР констатує, що формами атестації ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції", які закріплені в ОПП та передбачені Стандартом ВО, є "Комплексний кваліфікаційний іспит" та "Виконання та захист магістрської роботи" (с. 9 ОПП). Однак, в табл. 2.1 "Перелік компонент ОПП" (с. 16 ОПП) відсутній така компонента як "Комплексний кваліфікаційний іспит". З метою надання повної та об'єктивної інформації здобувачам ВО щодо форм атестації гаранту та робочій групі ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" доцільно навести коректну інформацію щодо форм атестації здобувачів ВО у ОПП.</p> <p>ГЕР та ЕГ рекомендує:</p> <ol style="list-style-type: none"> Здійснювати перевірку знань у форматі анкетування стосовно академічної доброчесності та обізнаності студентів про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів за випадку незгоди з оцінюванням. ГЕР рекомендує навести коректну інформацію щодо форм атестації здобувачів ВО у ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" з метою 	<p>Пропозиції:</p> <ol style="list-style-type: none"> Зняти рекомендацію щодо перевірки знань у форматі анкетування стосовно академічної доброчесності та обізнаності студентів про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у разі незгоди з результатами оцінювання. Подібних прецедентів на ОП не було, а відповідна інформація є у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО, регулярно доводиться до відома студентів. Студент може бути обізнаним з такою інформацією лише в тому випадку, коли він має бажання використати таке своє право і у нього є попит на таку інформацію. Це – право, а не обов'язок студента. З боку ЗВО, кафедри та гаранта всі умови для цього створені. Щодо дотримання вимог академічної доброчесності в частині плагіату під час виконання кваліфікаційних магістерських робіт – експертній групі були надані результати таких перевірок, ця система розвинута та працює в університеті та на ОП зокрема. При цьому на ОП були прецеденти як успішного проходження студентами перевірок на плагіат, так і відхилення робіт за підсумками першої перевірки. Інформація щодо форм підсумкової атестації в рамках ОП наведена коректно. Зокрема, в частині комплексного кваліфікаційного іспиту вона представлена на с. 19 опису ОП. Крім того, розроблена окрема програма комплексного кваліфікаційного іспиту ОП, котра є у відкритому доступі на сайті. Вона поновлюється та затверджується відповідним чином кожного року. Водночас слід визнати, що краще було б дати цю інформацію також у табл. 2.1 із переліком компонент ОП.

надання повної та об'єктивної інформації здобувачам ВО.	Це спростило б сприйняття цієї інформації стейкхолдерами.
Критерій 6. Людські ресурси	
Рівень відповідності (ЕГ): В.	
Рівень відповідності (ГЕР): В.	
ГЕР та ЕГ рекомендує:	Університет вдячний за надані рекомендації і врахує їх, однак просимо зауважити що представники роботодавців регулярно залучаються до проведення аудиторних занять на ОП, але цей процес потребує активізації з урахуванням пандемії.
1. Залучати НПП ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції" до програм підвищення кваліфікації. 2. Здійснити необхідну організаційну роботу щодо залучення представників роботодавців до проведення аудиторних занять.	

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	
Рівень відповідності (ЕГ): А.	
Рівень відповідності (ГЕР): А.	
Зауважень ГЕР немає	

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	
Рівень відповідності (ЕГ): В.	
Рівень відповідності (ГЕР): В.	
Зауважень ГЕР немає	
ГЕР та ЕГ рекомендує:	
1. Своєчасно відповідними структурами внутрішньої системи із забезпечення якості освіти КНУ ім. Т. Шевченка виявляти недоліки та вживати заходи реагування на недоліки в ОПП "Міжнародні фінанси та інвестиції". 2. Удосконалити на рівні кафедр практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП, підтримувати постійний зворотний зв'язок з випускниками ОП та долучати здобувачів вищої освіти до цього процесу.	

Критерій 9. Прозорість та публічність	
Рівень відповідності (ЕГ): А.	
Рівень відповідності (ГЕР): В.	
9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та	Університет вдячний за надані рекомендації і врахує їх. При цьому слід зазначити, що всі наявні вимоги, загальнонаціональні та внутрішні документи, описи ОП, робочі програми

пропозиції заінтересованих сторін

У звіті ЕГ константувала, що КНУ ім. Т. Шевченко не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті (за посиланням: http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs) відповідний проект, який має за мету отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін(стейкхолдерів). Однак, ГЕР зазначає, що ОП розміщена на "хмарному" середовищі, яке не дає можливості зворотнього зв'язку заінтересованим сторонам для надання зауважень, пропозицій та рекомендацій. На сайті ІМВ КНУ ім. Т. Шевченко існує розділ Контакти (за посиланням: <http://www.iir.edu.ua/contacts/>), який також не надає можливість зворотнього зв'язку. ГЕР константує, що у розділі Освітні програми (за посиланням: http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/) не вказаний період проведення громадського обговорення ОП.

ГЕР рекомендує:

1. Розміщувати на сайті ЗВО інформацію про результати громадського обговорення із рекомендаціями та зауваженнями заінтересованих сторін з метою публічності та прозорості.

навчальних дисциплін, оголошення, розклади, графіки заходів та багато іншого регулярно (за більшістю позицій – у рамках кількох годин) оприлюднюються на сайті КНУ, на сайті НН ІМВ, у соціальних мережах та інших інформаційних джерелах. При цьому окремі аспекти, які потребують покращення, носять несистемний характер та не чинять загального впливу на загальний рівень відповідності за даним критерієм.

ПОРІВНЯЛЬНО-АНАЛІТИЧНА ТАБЛИЦЯ

програмних результатів навчання, загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси та інвестиції» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020 р.

СТАНДАРТ	ОПП «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ ТА ІНВЕСТИЦІЇ»
Загальні компетентності	
<p>1. Здатність спілкуватися іноземною мовою 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел 4. Здатність працювати в команді 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні</p>	<p>ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою, зокрема володіти фаховою професійною термінологією у сфері міжнародних фінансів та інвестицій, читати й розуміти професійну літературу в галузі ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, зокрема на основі сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, з урахуванням новітніх технологічних досягнень в інвестиційно-фінансовій сфері, а також у дистанційному форматі з використанням сучасних онлайн платформ та спеціалізованих програмних продуктів ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; читати, розуміти й фахово інтерпретувати спеціалізовані джерела фінансової інформації (як традиційні, так і онлайн), застосовувати здобуті аналітичні результати на практиці ЗК 4. Здатність працювати в команді, застосовувати новаторські підходи у професійній діяльності, проявляти ініціативу та нести відповідальність за власні рішення та рішення команди ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, до креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів ЗК 6. Здатність знаходити оптимальні вирішення наукових та практичних завдань за визначених ситуативних умов та обмеженості часу й ресурсів</p>
<p>У частині ЗК 1 «зокрема», зважаючи на етимологію цього слова в українській мові, означає, що «володіння фаховою професійною термінологією у сфері міжнародних фінансів та інвестицій, читання й розуміння професійної літератури в галузі» є частиною ключового формулювання даної мовної конструкції «Здатність спілкуватися іноземною мовою». Це не передбачає жодного звуження даної загальної компетентності та навіть не є уточненням. Така конструкція за своєю редакцією та змістом означає, що дана – допоміжна – частина речення вказує на окрему частину, яка характеризується основним формулюванням.</p> <p>У частині ЗК 2 «зокрема», зважаючи на етимологію цього слова в українській мові, означає, що «на основі сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, з урахуванням новітніх технологічних досягнень в інвестиційно-фінансовій сфері, а також у дистанційному форматі з використанням сучасних онлайн платформ та спеціалізованих програмних продуктів» є однією з форм «навчання та оволодіння сучасними знаннями», яка є надзвичайно важливою в сучасних умовах. Ця – допоміжна – частина речення означає, що ключове формулювання («Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями») охоплює, серед іншого, і той аспект, котрий передбачений цією допоміжною частиною мовної конструкції («зокрема на основі сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, з урахуванням новітніх технологічних досягнень в інвестиційно-фінансовій сфері,</p>	

а також у дистанційному форматі з використанням сучасних онлайн платформ та спеціалізованих програмних продуктів»). Таке формулювання не передбачає жодного звуження даної загальної компетентності і навіть не є уточненням. Такий зміст, який є вимогою Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020 р., і охоплює ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції».

У частині ЗК 3 друга складова формулювання компетентності ОПП «читати, розуміти й фахово інтерпретувати спеціалізовані джерела фінансової інформації (як традиційні, так і онлайн), застосовувати здобуті аналітичні результати на практиці» не є та не може бути звуженням вимоги Стандарту «Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел», оскільки вона лише вказує на окремі – серед інших – форми «пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел», як то «розуміння та фахова інтерпретація спеціалізованих джерел фінансової інформації». Така мовна конструкція наголошує на тому, що ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» охоплює передбачений Стандартом зміст та вказує на окремі його аспекти. Це не є звуженням ані контенту, ані формулювання даної загальної компетентності.

У частині ЗК 4 констатовано, що ключова частина формулювання чітко відповідає Стандарту: «Здатність працювати в команді», тоді як друга частина формулювання – «спроявляти ініціативу та нести відповідальність за власні рішення та рішення команди» є однією з ключових ознак і характеристик командної роботи; саме цей аспект відрізняє командну роботу від індивідуальної – відповідальність не лише за свої рішення, а й за рішення всієї команди. Цей аспект є одним із ключових у рамках ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Його забезпечення передбачено – поряд із знаннями, уміннями та комунікативними навичками – усіма освітніми компонентами ОПП, що зазначено в табл. 5 усіх навчальних програм дисциплін, що викладаються. «Застосовування новаторських підходів у професійній діяльності» вказує на очікуваний продукт командної роботи, яка й стимулює виникнення новаторських підходів, новітніх принципів роботи в команді та внутрішньо-командної конкуренції. Зміст цієї компетентності, таким чином, не доповнюється новим змістом у рамках ОПП, він збережений у чіткій відповідності до вимог Стандарту, вказано на окремі – серед інших – аспекти.

У частині ЗК 5 за контентом та редакційно констатована відповідність Стандарту: «Здатність проведення досліджень на відповідному рівні». Здатність «до креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів» є лише підходами та методами проведення дослідження. Це – не новий зміст щодо вимог Стандарту. При цьому аналіз і синтез є одними з найбільш відомих, поширених та широко вживаних методів наукового пізнання, на що й вказується у допоміжній частині формулювання даної компетентності.

Фахові компетентності

1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації	ФК 1. Здатність приймати самостійні, обґрунтовані економічні, фінансові та інвестиційні рішення в конкретних умовах функціонування й розвитку глобального фінансового середовища та за конкретно заданих цілей і завдань
Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Вимоги ФК 1 Стандартом виконуються. Формулювання «економічні, фінансові та інвестиційні рішення» одночасно вказує на стосунок до різних форм сучасних МЕВ, у т.ч. й щодо міжнародних фінансів та інвестицій. Формулювання «в конкретних умовах функціонування й розвитку глобального фінансового середовища та за конкретно заданих цілей і завдань» указує на невід’ємні аспекти розвитку сучасних МЕВ, а також на загальні умови прийняття будь-яких рішень.	
2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі	ФК 2. Здатність використовувати сучасні методи моделювання міжнародної діяльності багатонаціональних підприємств, інституційних інвесторів, банківських та парабанківських установ, функціонування міжнародних фінансових ринків, розвитку процесів міжнародного прямого та портфельного інвестування, застосовувати результати такого моделювання на практиці
Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Формулювання «використовувати сучасні методи моделювання ...» якраз і передбачає їх використання для «розроблення та аналізу моделей», а тому є лише редакційною відмінністю. У даному випадку передбачений Стандартом зміст, очевидно, передбачає, серед іншого, макроекономічну складову, а в контексті спеціальності – макроскладову міжнародного рівня. Усі макроекономічні моделі розробляються на основі агрегування даних мікрорівня за суб’єктами економічної системи та ринками. На міжнародному макрорівні роль домогосподарств як суб’єктів економічної системи є набагато меншою порівняно з національним макрорівнем, а основним суб’єктом агрегування стають підприємства – багатонаціональні підприємства та інші суб’єкти цього сектора, на які чітко вказано у фаховій компетентності програми. Вона забезпечується контентом відповідних ОК. Окрім того, виконання вимог Стандарту за цією ФК забезпечується також іншими фаховими компетентностями ОПП «Міжнародні	

<p>фінанси та інвестиції», зокрема:</p> <p>ФК 3 «Здатність визначати й оцінювати виклики фінансової глобалізації, основні напрями її впливу на світове господарство і міжнародні економічні відносини, її ключові переваги та недоліки в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції, аналізувати основні дисбаланси, що виникають». Одним із способів оцінювання напрямів впливу глобалізації, у т.ч. й фінансової, на світове господарство і міжнародні економічні відносини є розроблення та аналіз відповідних моделей, при цьому «аналіз основних дисбалансів, що виникають» наголошує на макроскладовій цієї компетентності – більшість макроекономічних моделей і передбачають аналіз дисбалансів економічних систем, причин їх виникнення, механізмів відновлення рівноваги.</p> <p>ФК 5 «Здатність застосовувати накопичені знання, науково-технічні досягнення та новітні інформаційно-комунікаційні технології для вивчення й дослідження стану, тенденцій та перспектив розвитку основних складових глобального фінансового середовища й ключових учасників системи світових фінансів, напрямів та структури міжнародних фінансових потоків в умовах революції 4.0». У даному формулюванні наголошується, серед іншого, на вивченні основних учасників системи світових фінансів, які є водночас і основними учасниками системи МЄВ, оскільки суб'єктна структура міжнародних економічних відносин та міжнародних фінансів ідентична. Цей ФК передбачає розгляд як окремих макросуб'єктів, так і окремих економічних систем.</p> <p>ФК 7 «Здатність аналізувати й оцінювати фінансові інтереси та завдання суверенних та приватних учасників міжнародних фінансів, адаптуватися до асиметрії фінансових юрисдикцій, виявляти та використовувати переваги такої асиметрії, запобігати відповідним фінансовим зловживанням». Макроскладова, передбачена ФК 2 Стандарту, охоплюється частково цією ФК ОПП, оскільки розглядає – навіть наголошує – на розгляді суверенних учасників міжнародних фінансів, які, вочевидь, є і учасниками сучасних МЄВ. Це – окремі держави, окремі економічні системи, моделювання розвитку яких передбачено відповідним пунктом Стандарту. Окрім того, дана ФК наголошує і на регуляторній компоненті, котра є одним із найважливіших напрямів участі суверенних суб'єктів у сучасних МЄВ.</p>	
<p>3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини</p>	<p>ФК 3. Здатність визначати й оцінювати виклики фінансової глобалізації, основні напрями її впливу на світове господарство і міжнародні економічні відносини, її ключові переваги та недоліки в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції, аналізувати основні дисбаланси, що виникають</p>
<p>Редакційна розбіжність. Зміст збережений. У сучасних умовах розділити фінансову та економічну глобалізацію дуже важко (це питання є більшою мірою науковим, аніж академічним), диференціюють радше між їхніми наслідками. Однак, якщо все ж проводити таке розмежування, то вплив фінансової глобалізації на МЄВ часто розглядається як один із найбільш важливих тригерів економічної глобалізації. Явища та відносини, які формуються внаслідок цих процесів, є, фактично, ідентичними. Часто вони перебувають у діалектичній залежності. Окрім того, зважаючи на масштабність та всеохопність цього ФК Стандарту, вона додатково покривається іншими ФК програми, зокрема ФК 2, ФК 3, ФК 6, ФК 7 та ФК 10.</p>	
<p>4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.</p>	<p>ФК 4. Здатність оцінювати основні фінансові результати міжнародної діяльності багатонаціональних підприємств, визначати та прогнозувати їхні ключові фінансово-інвестиційні показники</p>
<p>Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Слід зазначити, що забезпечення цієї ФК є одним із найбільш важливих завдань ОПП. Сказати б більше – це один з ключових напрямів розвитку сучасної системи міжнародних фінансів. Діяльність багатонаціональних підприємств (глобальних фірм) базується на прямих іноземних інвестиціях – це сфера прямого фокусу міжнародних фінансів. При цьому масштаби діяльності глобальних фірм оцінюються на основі такого ключового першоджерела, як фінансова звітність, оцінюванню й аналізу якої присвячена зазначена частина ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Окрім цього, забезпечення цієї ФК Стандарту здійснюється також і в рамках інших ФК програми, до прикладу – ФК 2, ФК 4, ФК 6, ФК 10.</p>	
<p>5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства</p>	<p>ФК 5. Здатність застосовувати накопичені знання, науково-технічні досягнення та новітні інформаційно-комунікаційні технології для вивчення й дослідження стану, тенденцій та перспектив розвитку основних складових глобального фінансового середовища й ключових учасників системи світових фінансів, напрямів та структури міжнародних фінансових потоків в умовах революції 4.0</p>
<p>Відповідність. Зміст збережений.</p>	
<p>6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн</p>	<p>ФК 6. Здатність аналізувати принципи соціальної відповідальності, розробляти та застосовувати у практичній діяльності багатонаціональних підприємств та інших суб'єктів міжнародних економічних відносин стратегії соціальної відповідальності</p>

Відповідність. Зміст збережений. ФК 6 Стандарту та ФК 6 ОПП є ідентичними за своїм змістом. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) є єдиною в усьому світі. Її ключовими суб'єктами є багатонаціональні підприємства, котрі і є одним з основних фокусів ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Частково ФК 6 ОПП забезпечує і ФК 3 Стандарту.	
7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів	ФК 7. Здатність аналізувати й оцінювати фінансові інтереси та завдання суверенних та приватних учасників міжнародних фінансів, адаптуватися до асиметрії фінансових юрисдикцій, виявляти та використовувати переваги такої асиметрії, запобігати відповідним фінансовим зловживанням
Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Це – надзвичайно складна, агрегована ФК Стандарту, яка охоплює широкий спектр різноманітних аспектів МЕВ. Її набуття забезпечується, окрім ФК 7, ще кількома ФК ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Приміром, ФК 1 (міжнародний мікро- та макрорівень сучасних МЕВ), ФК 2 (ключові суб'єкти міжнародної приватної економіки), ФК 3 (аспекти глобалізації та інтеграції в сучасних МЕВ), ФК 7 (суверенні суб'єкти МЕВ) та ін. При цьому сама ФК 7, безсумнівно, забезпечує набуття відповідної ФК Стандарту. У ній наголошується на «суверенних» учасниках міжнародних фінансів та МЕВ, однак, розглядаються і приватні учасники; передбачений розгляд регуляторного аспекту (асиметрія юрисдикцій), що також є одним із напрямів (система регулювання) реалізації країнами своїх геоекономічних інтересів, які в більшості випадків набувають у кінцевому рахунку характеру фінансової матеріалізації. Геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів є не лише стратегіями та інтересами держав як суверенних суб'єктів МЕВ та міжнародних фінансів. Це – ширше коло інтересів усіх суб'єктів, котрі матеріалізуються у конкретних синтетичних, агрегованих стратегіях. Міжнародні підприємства, приміром, можуть реалізовувати свої економічні інтереси та формувати стратегії як безпосередньо (вони вже тривалий час вважаються незалежними акторами), так і через суверенних акторів (держави). При цьому в будь-якому разі їхні економічні інтереси вимірюються, оцінюються, прогнозуються та переглядаються в рамках площини фінансових показників, індексів та індикаторів, а отже – розглядаються як кінцеві. Дана ФК ОПП частково забезпечує також набуття ФК 3 Стандарту.	
8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін	ФК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних фінансових ринків, виявляти основні проблеми їхнього розвитку, передумови змін у динаміці та структурі з урахуванням наявних та очікуваних кон'юнктурних змін, а також умов європейської та євроатлантичної інтеграції
Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Стандартом не визначено, які саме ринки слід розглядати в рамках тієї чи іншої ОП. Очевидно, однак, що жодна ОП, навіть та, назва якої співпадає з назвою Стандарту та спеціальності, не може розглядати всі можливі ринки всіх активів – реалізація такого підходу вимагала б необмежену кількість академічних годин. Тим більше це стосується ОП, назви яких не співпадають із назвою Стандарту та спеціальності. ОП за напрямом міжнародні фінанси та інвестиції, очевидно, не може розглядати безпосередньо міжнародні ринки в такому ж форматі, як це роблять ОП базового спрямування, приміром, цукру або бавовни, або кави. Розглядаються лише фінансові складники відносин, котрі формуються на цих ринках. І це охоплює програма. А акцент робиться на фінансових ринках, котрі з погляду своєї безпосередньої аплікації є предметом вивчення ОП, будучи разом з тим невід'ємним компонентом МЕВ. Це, до прикладу, дисципліна «Міжнародні фінансові ринки та банківська діяльність». Разом з тим зазначимо, що на ОП розглядаються такі стратегічно важливі для МЕВ та міжнародних фінансів ринки, як ринок нафти та газу.	
9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації	ФК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, самомотивації та мотивації інших, дисемінації знань та навиків, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації
Відповідність. Зміст збережений.	
Додаткова ФК ОПП	ФК 10. Здатність розробляти (коригувати та адаптувати) обґрунтовані стратегії прямого іноземного інвестування на основі використання висновків і положень наявних теорій та підходів, а також виходячи з практичної доцільності та раціональності
Додаткова ФК ОПП	ФК 11. Здатність формувати оптимальні інвестиційні портфелі на основі міжнародної диверсифікації, визначати основні інвестиційні характеристики самих портфелів та їхніх складових
Додаткова ФК ОПП	ФК 12. Здатність теоретичного аналізу та подальшого прогнозування процесів валютно-фінансової інтеграції, функціонування світових фінансових центрів

Програмні результати навчання

<p>1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами</p>	<p>ПРН 1. Володіти необхідними знаннями та навиками з ділових комунікацій у сфері міжнародних фінансів та інвестицій, вміти ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, у тому числі усно та письмово іноземною мовою, зокрема з метою досягнення цілей та задач європейської та євроатлантичної інтеграції</p>
<p>Відповідність. Зміст збережений.</p>	
<p>2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій</p>	<p>ПРН 2. Формулювати та втілювати власні рішення щодо розв'язання практичних завдань у сфері міжнародних фінансів та інвестицій, зокрема з урахуванням різних діагностичних методологій міжнародних фінансових організацій, підкріплювати їх логічними аргументами та перевіреними фактами, за необхідності проявляти гнучкість у їх коригуванні за конкретних ситуативних умов</p>
<p>Відповідність. Зміст збережений. Провідні міжнародні організації є провідними міжнародними фінансовими організаціями.</p>	
<p>3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин</p>	<p>ПРН 3. Узагальнювати, систематизувати та упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки й розробляти рекомендації, використовувати новітні підходи й технології, а також сучасне програмне забезпечення для розв'язання практичних задач у сфері міжнародного прямого та портфельного інвестування, оптимізації глобальних фінансових потоків, функціонування міжнародних фінансових ринків та міжнародного банківництва в крос-культурному середовищі</p>
<p>Відповідність. Зміст збережений.</p>	
<p>4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог</p>	<p>ПРН 4. Приймати обґрунтовані рішення в галузі міжнародного фінансового менеджменту на мікро- та макро рівні, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати й керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей, забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність фінансово-інвестиційної діяльності в мінливому середовищі в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції</p>
<p>Відповідність. Зміст збережений. Умови європейської та євроатлантичної інтеграції визначають не лише фінансові аспекти спеціальності, а є важливою детермінантою розвитку сучасних МЕНВ, міжнародних фінансових відносин.</p>	
<p>5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів</p>	<p>ПРН 5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацювання її результатів, визначати на цій основі ключові напрями коригування поставлених фінансових цілей та інвестиційних перспектив</p>
<p>Відповідність. Зміст збережений.</p>	
<p>6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали</p>	<p>ПРН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали, розуміти й аналізувати основні типи фінансових звітів багатонаціональних підприємств, у т.ч. корпорацій, використовувати на практиці статистично-аналітичні матеріали у сфері міжнародних фінансів, інвестицій та банківництва таких ключових</p>

	провайдерів, як ЮНКТАД, МВФ, ВБ, БМР, органів та структур ЄС та ін.
Редакційна розбіжність. Зміст збережений.	
7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин	ПРН 7. Досліджувати, аналізувати та оцінювати основні положення й висновки парадигми міжнародних фінансів, основних наявних теорій і підходів, ключових моделей ризик-менеджменту на основі використання широкого комплексу фінансових інструментів, розробляти та обґрунтувати заходи досягнення стратегічних цілей суб'єктів міжнародних фінансів в умовах трансформації глобального середовища
Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Термін «парадигма» є ширшим порівняно з термінами «модель», «теорія» та ін. З огляду на це, у даному випадку ПРН ОПП сформульований у певному сенсі навіть ширше порівняно з ПРН Стандарту, охоплюючи, таким чином, передбачений Стандартом результат. При цьому умови трансформації глобального середовища вказують на особливості розвитку сучасних МЕВ. «Основні наявні теорії та підходи» – також більш широке формулювання. Воно, серед іншого, передбачає розгляд і макроекономічних, і мікроекономічних моделей. Даний ПРН Стандарту також забезпечується і ПРН 12 в рамках ОПП «Визначити основні напрями, розробляти та впроваджувати конкретні заходи макроекономічної політики держав з урахуванням їхніх геоелекономічних та стратегічних інтересів, зокрема в частині коригування платіжного балансу країни, монетарної політики, фіскальної політики, закономірностей і специфіки розвитку локальних податкових систем окремих країн з урахуванням асиметричності розподілу фінансових ресурсів у глобальному середовищі, а також умов європейської та євроатлантичної інтеграції». При цьому ОПП свідомо передбачає лише незначний акцент на чистих макро- та мікроекономічних аспектах через передбачуваний тут ризик перебування спеціальності МЕВ з іншими спеціальностями.	
8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження	ПРН 8. Здійснювати розробку та вибір адаптивних моделей вирівнювання дисбалансів глобальної фінансової системи та нівелювання загроз фінансової стабільності, розробляти та втілювати заходи щодо вирішення наявних проблем
Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Сучасна система МЕВ є надзвичайно складною, структурованою, розгалуженою, а в багатьох аспектах суперечливою та ієрархічною цілісністю. У рамках цієї цілісності міцно переплетені всі форми міжнародних економічних відносин, при цьому їхній розвиток досяг такого рівня, що вони в сучасних умовах фактично неможливі одна без одної. З огляду на це, ідентифікувати в рамках дисбалансів глобального розвитку якісь окремі дисбаланси, котрі виникають поза межами міжнародних фінансових відносин, а також ті, які виникають та розвиваються в межах цих відносин, неможливо. Саме тому, а також з урахуванням специфіки ОПП, даний ПРН повною мірою покриває зміст та вимоги відповідного пункту Стандарту. Самі ж дисбаланси виникають на тлі нерозривної взаємодії всіх форм сучасних МЕВ, за участю всіх їхніх суб'єктів, на основі численних суперечностей, точний характер та походження яких у багатьох випадках не підлягають ідентифікації.	
9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках	ПРН 9. Моніторити, аналізувати та оцінювати результативність діяльності учасників міжнародних валютно-фінансових та інвестиційних відносин, зокрема міжнародних валютно-фінансових організацій, багатонаціональних підприємств, учасників глобальних мереж створення вартості, міжнародних банків, міжнародних інституційних інвесторів, установ інфраструктури міжнародних фінансових ринків та ін. з метою ідентифікації їхніх конкурентних переваг та розробки фінансових, інвестиційних та конкурентних стратегій
Відповідність. Зміст збережений.	
10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну	ПРН 10. Виявляти закономірності й тенденції руху міжнародних потоків капіталу в різних формах, розуміти фактори, що лежать в основі, та причини змін, виробляти механізми захисту від валютних, політичних, країнових та інших ризиків глобального фінансового середовища з урахуванням сучасних процесів інформатизації, комп'ютеризації та технологізації усіх процесів суспільно-економічного життя
Редакційна розбіжність. Зміст збережений.	
11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів	ПРН 11. Розуміти сутність соціальної спрямованості глобального економічного розвитку на сучасному етапі, логіку та принципи корпоративної соціальної відповідальності, стратегічний характер соціальних інвестицій, вміти розробляти та впроваджувати стратегії соціальної відповідальності в діяльність

міжнародних економічних відносин	міжнародних підприємств, створювати необхідне організаційно-інституційне забезпечення й організувати менеджмент
Відповідність. Зміст збережений.	
12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів	ПРН 12. Визначати основні напрями, розробляти та впроваджувати конкретні заходи макроекономічної політики держав з урахуванням їхніх геоекономічних та стратегічних інтересів, зокрема в частині коригування платіжного балансу країни, монетарної політики, фіскальної політики, закономірностей і специфіки розвитку локальних податкових систем окремих країн з урахуванням асиметричності розподілу фінансових ресурсів у глобальному середовищі, а також умов європейської та євроатлантичної інтеграції
Відповідність. Зміст збережений.	
13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продуктованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків	ПРН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури міжнародних фінансових ринків та їхніх окремих сегментів під впливом широкого кола чинників, пояснювати причини змін у їхній динаміці та структурі, володіти елементами прогнозування майбутньої динаміки, визначати основні тренди
Редакційна розбіжність. Зміст збережений. Стандартом не визначено, які саме ринки слід розглядати в рамках тієї чи іншої ОП. Очевидно, однак, що жодна ОП, навіть та, назва якої співпадає з назвою Стандарту та спеціальності, не може розглядати всі можливі ринки всіх активів – реалізація такого підходу вимагала б необмежену кількість академічних годин. Тим більше це стосується ОП, назви яких не співпадають із назвою Стандарту та спеціальності. ОП за напрямом міжнародні фінанси та інвестиції, очевидно, не може розглядати безпосередньо міжнародні ринки в такому ж форматі, як це роблять ОП базового спрямування, приміром, цукру або бавовни, або кави. Розглядаються лише фінансові складники відносин, котрі формуються на цих ринках. І це охоплює програма. А акцент робиться на фінансових ринках, котрі з погляду своєї безпосередньої апікації є предметом вивчення ОП, будучи разом з тим невід'ємним компонентом МЄВ. Це, до прикладу, дисципліна «Міжнародні фінансові ринки та банківська діяльність». Разом з тим зазначимо, що на ОП розглядаються такі стратегічно важливі для МЄВ та міжнародних фінансів ринки, як ринок нафти та газу.	
14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах	ПРН 14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки оригінальних наукових публікацій і апробацій на наукових заходах, дисемінації цих результатів і наявних знань серед усіх стейкхолдерів, висувати нові гіпотези та усвідомлювати можливості як їхнього підтвердження, так і спростування
Відповідність. Зміст збережений.	
Додатковий ПРН ОПП	ПРН 15. Здійснювати менеджмент міжнародних інвестиційних проектів на всіх етапах їх реалізації, у т.ч. розробки бізнес-плану, впровадження, фінансування, оптимальної алокації ресурсів, міжнародного страхування, кредитування тощо